

f. eks. skatte- og afgiftskrav og krav på folke- og invalidepension, sygedagpenge, ydelser efter den offentlige sygesikring og tilskud fra det offentlige. Spørgsmål om rente af skatte- og afgiftskrav er i vidt omfang løst i særlovgivningen, og i praksis opstår der formentlig kun sjældent spørgsmål om betaling af rente som følge af, at offentlige ydelser udbetales for sent. Uden for loven falder endvidere som udgangspunkt familie- og arveretlige krav, f. eks. underholdsbidrag til ægtefæller og børn og krav som følge af opløsning af ægtefællers formuefællesskab ved separation og skilsmisse. I § 8 er der imidlertid foreslået en almindelig renteregulering for krav uden for formuerettens område. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

I stk. 2 angives det, at loven ligesom de vigtigste gældende lovbestemmelser om morarenter og en række andre formueretlige regler kan fraviges ved aftale og sædvane.

Reglerne om rentens størrelse i § 5 kan dog ifølge § 7 ikke fraviges ved aftale i forbrugerforhold.

Det følger endvidere af stk. 2, at lovens regler kun finder anvendelse, i det omfang rentespørgsmålet ikke er reguleret i særlovgivningen vedrørende specielle krav. Forslagets § 9 fortrænger dog lavere rentesatser i særlovgivningen.

Til § 2.

1. Den foreslåede bestemmelse vedrører spørgsmålet om renter af fordringer, som betales i rette tid, såkaldte kreditrenter. Bestemmelsen er i overensstemmelse med den gældende ulovbestemte regel, hvorefter kreditrenter i almindelighed ikke kan kræves, medmindre det er aftalt eller følger af handelsbrug eller anden sædvane.

Efter de gældende regler har fordringshaveren i enkelte tilfælde ret til at kræve kreditrenter, selv om parterne ikke har aftalt det. Det antages således, at der kan kræves renter af pengelån, som er bestemt til at have en vis varighed, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, som giver låntageren grund til at antage, at han ikke skal betale renter. Endvidere anses i handelskøb henstand med betaling af købesummen for ubestemt tid kun for indrømmet mod renter, jfr. købelovens § 38, stk. 1, 2. pkt. Baggrunden herfor er ifølge motiverne til købeloven, at man har antaget, at priser kun kan ansættes for køb pr. kontant og for køb med henstand for en bestemt tid. Det er derfor i handelskøbet en naturlig sædvanemæssig opfattelse, at prisen, hvor sælgeren ikke kan regne med, at købesummen betales til en bestemt tid, er fastsat som en pris pr. kontant.

Det er ikke hensigten med forslaget på afgørende

måde at bryde med adgangen til at kræve kreditrenter i de nævnte tilfælde. I nogle situationer vil adgangen til at kræve renter dog blive begrænset. Ved pengelån, der er bestemt til at have en vis varighed, vil det ofte af parternes forhold klart fremgå, at anmodningen om lånet må forstås som indeholdende et tilsagn om at betale renter. Hvis det ikke klart fremgår, at anmodningen må forstås på denne måde, bør långiveren efter justitsministeriets opfattelse kun kunne kræve renter, hvis låntageren har accepteret renteforpligtelsen.

I handelskøb vil sælgerens adgang til at beregne sig rente ofte, hvor der er givet henstand med betalingen for en ubestemt tid, følge af en udtrykkelig eller stiltiende aftale eller af handelsbrug eller anden sædvane. Hvis renteforpligtelsen ikke følger af handelskutymen eller af parternes forhold, bør sælgeren efter justitsministeriets opfattelse kun kunne kræve renter, hvis han over for køberen har betinget sig ret hertil.

2. Det følger også af den foreslåede bestemmelse, at renter af pengekrav, som ikke betales i rette tid, efter loven kun kan kræves for det tidsrum, der ligger efter forfaldsdagen.

Til § 3.

§ 3 indeholder lovforslagets regler om tidspunktet for morarentens påløb. Der sondres mellem krav, hvor forfaldsdagen er fastsat i forvejen, og andre krav. Forfaldsdagen er i almindelighed den dag, hvor fordringshaveren kan forlange betalingen erlagt.

Til stk. 1.

Hvis der i forvejen er fastsat en bestemt forfaldsdag, løber renten fra denne dag. Rente vil således ikke kunne kræves for selve forfaldsdagen.

Forfaldsdagen må anses for bestemt i forvejen, hvis den er fastsat til en bestemt dag eller til et bestemt tidsrum efter en begivenheds indtræden, f. eks. 20 dage efter fordringshaverens påkrav om betaling. I disse tilfælde har debitor mulighed for i forvejen at indrette sig på betaling til tiden. Hvis der er givet henstand med betalingen i et ubestemt tidsrum indtil den dag, hvor en bestemt begivenhed indtræder, f. eks. byggeriets færdiggørelse eller den dag, hvor fordringshaveren fremsætter påkrav om betaling, kan forfaldsdagen derimod ikke anses for at være bestemt i forvejen. Skyldneren vil i disse tilfælde normalt ikke have den samme mulighed for at indrette sig på betaling.

Efter den gældende morarenteregulering i gældslovens § 62 skal der kun betales rente fra forfalds-